

Financiële stukken

Inhoudsopgave

Verslag van het bestuur

Jaarrekening 2015

1. Balans per 31 december 2015
2. Staat van baten en lasten over 2015
3. Kasstroomoverzicht
4. Grondslagen van de jaarrekening
5. Toelichting op de balans per 31 december 2015
6. Niet uit de balans blijvende vorderingen en verplichtingen
7. Toelichting op de staat van baten en lasten over 2015

Overige gegevens

1. Voorstel resultaatbestemming
2. Controleverklaring

Bijlagen

1. Begroting 2016
2. Toelichting op de begroting 2016
3. Verslag van de Financiële Commissie over 2015

Verslag van het bestuur

Aantal hockeyers en verenigingen

Het aantal hockeyers is in 2015 wederom gestegen, tot 251.287.

MHC Epse, HC Kromme Rijn, HC Spaarndam en de Waterlandse Hockeyclub zijn tijdens de algemene vergadering van 18 juni 2015 volwaardig lid geworden.

Hierdoor zijn er per juli 2015 314 verenigingen lid van de KNHB en 9 verenigingen kandidaat-lid.

Bestuur

Tijdens deze algemene vergadering zijn de volgende personen herkozen in het KNHB bestuur de dames Bakker-Smit en Bolhuis-Eijsvogel en de heer Cornelissen. Afgetreden is de heer Spijkman. De samenstelling van het bestuur is terug te vinden in het jaarverslag.

Good Governance – Goed sportbestuur

In 2010 heeft de KNHB de eerste scan uitgevoerd over Goed Sportbestuur. Deze scan moet volgens de algemene aanvraagvoorwaarde van de sportagenda iedere twee jaar worden gedaan. Deze scan is in 2012 en 2014 uitgevoerd.

Financiële Commissie

De financiële commissie is in 2015 drie maal bijeen geweest. Tijdens deze bijeenkomsten is in aanwezigheid van penningmeester, algemeen directeur en financieel manager gesproken over de jaarrekening 2014, financiële afrekening van het WK 2014, de bouw van de nieuwe hoofdtribune in het Wagener Stadion, conform de afspraak gemaakt in de algemene vergadering, en de begroting 2016. De extern accountant van BDO was aanwezig bij het gesprek over de jaarrekening 2014. De financiële commissie heeft over haar bevindingen verslag uitgebracht tijdens de algemene vergadering van 18 juni 2015. Het verslag van de financiële commissie over 2015 is toegevoegd bij de stukken van de jaarrekening 2015. Dit zal in 2016 worden uitgebracht aan de algemene vergadering.

WK 2014

In het eerste halfjaar van 2015 zijn de afrekeningen van de subsidies, ontvangen voor het WK 2014, ingediend bij de subsidieverstrekking. Per februari 2016 zijn alle afrekeningen door de subsidieverstrekking conform de ingediende afrekeningen vastgesteld.

Belastingen

Mede naar aanleiding van de loonbelastingcontrole, afgerond in december 2013, zijn in 2014 en 2015 de interne procedures voor de beoordeling op een dienstbetrekking dan wel bezit van een (geldige) VAR nog verder aangescherpt. De KNHB is nauw betrokken bij overleg met de belastingdienst, samen met de WOS werkgevers in de Sport, inzake de Werkkostenregeling, de juiste (fiscale) verwerking van de vele soorten aan kleine contracten in de sport in door de belastingdienst goedgekeurde modelovereenkomsten van opdracht, naar aanleiding van de nieuwe Wet deregulering beoordeling arbeidsrelaties (DBA) en de fiscale vrijwilligersregeling. De KNHB is eveneens bij overleg inzake btw-vrijstellingen en andere btw regelingen voor de sport.

Toekomstbestendige financiën KNHB

De KNHB staat voor de uitvoer van de strategische thema's richting 2020. Een van de thema's is toekomstbestendige financiën. In de algemene vergadering van 18 juni 2015 is hiertoe naar aanleiding van een analyse een besluit genomen over de financiële positie van de KNHB. Hierbij is tevens een besluit genomen over de benodigde omvang van de continuïteitsreserve en zijn een viertal bestemmingsreserves benoemd. De benodigde omvang van de continuïteitsreserve zal om de vier jaar opnieuw worden vastgesteld. De overige reserves zullen jaarlijks worden beoordeeld. De Algemene Reserve per 31 december 2014 is in 2015 opgedeeld in de benoemde reserves. De solvabiliteit bedraagt 0,5 en de liquiditeit 2,1. Hiermee wordt voldaan aan de kwaliteitseisen van NOC*NSF die als norm 0,2 respectievelijk 1,0 hanteren.

Verwachting 2016

De ontwikkelingen rond de kansspelwetgeving, de omzet ontwikkeling van de Lotto en lokale/gemeentelijke bezuinigingen maken dat de sportfinanciering in de breedste zin in 2016 een belangrijk item blijft. De KNHB zal de consequenties voor de exploitatie in beeld brengen.

Jaarrekening 2015, KNHB te Nieuwegein

1 Balans per 31 december 2015

ACTIVA		2015	2014
VASTE ACTIVA			
Materiële vaste activa [1]			
Wagener Stadion [1.1]		78	164
Inventaris en computerapparatuur [1.2]		86	156
		164	320
VLOTTENDE ACTIVA			
Voorraden [2]		0	7
Vorderingen			
Debiteuren [3.1]		1.064	2.282
Overige vorderingen en overlopende activa [3.2]		509	954
		1.573	3.236
Liquide middelen [4]		6.785	5.738
Totaal activa		8.522	9.301
PASSIVA			
Vermogen			
Algemene reserve 2014 [5.1]			4.063
Continuïteitsreserve [5.2]		2.900	0
Bestemmingsreserve Wagener [5.3]		750	0
Bestemmingsreserve Transitie [5.4]		400	0
Bestemmingsreserve Evenementen [5.5]		150	0
Bestemmingsreserve zaalhockey [5.6]		135	140
Algemene reserve [5.7]		82	0
		4.417	4.203
Bestemmingsfonds			
Rabo hockeybonus [6]		31	25
Vorzieningen			
Huurbijdrage Huis van de Sport [7.1]		8	12
Jubilea [7.2]		45	30
		53	42
Kortlopende schulden			
Crediteuren [8.1]		942	1.596
Overige schulden en overlopende passiva [8.2]		3.079	3.435
		4.021	5.031
Totaal passiva		8.522	9.301

2 Staat van baten en lasten over 2015

		Werkelijk 2015	Begroting 2015	Werkelijk 2014
BATEN				
Leden [1]		6.402	6.195	6.059
Sponsoring [2]		4.361	4.357	3.827
Subsidie Lotto - NOC*NSF [3]		2.662	2.540	2.818
Subsidie VWS [4]		0	0	1.125
WK2014 [5]		0	0	13.527
Ontvangen bijdragen uit bestemmingsreserves en -fondsen [6]		41	0	505
Zaalhockey [7]		1.834	1.635	1.664
Overige inkomsten [8]		188	70	211
Totaal baten		15.488	14.797	29.736
Lasten				
Bondskantoor [9]		4.525	4.619	4.273
Landelijke organisatie [10]		2.542	1.967	2.162
Wagener stadion [11]		142	120	82
Zaalhockey districten [12]		1.717	1.575	1.575
Veldhockey districten [13]		230	290	281
Tophockey [14]		3.975	3.720	3.687
Supply sponsoring [15]		242	519	369
Evenementen [16]		68	140	14.671
Sportparticipatie [17]		1.787	1.844	2.053
Kosten ten laste van bestemmingsreserves en -fondsen [18]		40	0	505
Totaal lasten		15.268	14.794	29.658
Resultaat		220	3	78
Naar Bestemmingsfonds Rabo hockeybonus		-6	0	0
Van bestemmingsreserve zaalhockey		5	0	0
Sub saldo		219	3	78
Naar bestemmingsreserve Transitie		-200	0	0
Naar algemene reserve		-19	-3	-78
Saldo		0	0	0

Kasstroomoverzicht

	2015	2014
Mutatie algemene reserve	19	78
AANPASSINGEN VOOR:		
Afschrijvingen	174	195
Mutatie Reserve zaalhockey	-5	-10
Mutatie reserve transitie	200	0
Mutatie Fonds Rabohockeybonus	6	9
Mutatie Fonds Rabo WK 2014	0	-504
Dotaties aan voorzieningen	15	0
Onttrekkingen aan voorzieningen	-4	-4
	386	-314
VERANDERINGEN IN WERKKAPITAAL:		
Mutatie voorraad	7	15
Mutatie vorderingen	1.663	1.162
Mutatie kortlopende schulden	-1.010	-1.057
	660	120
Kasstroom uit operationele activiteiten	1.065	-116
Investerings in materiële vaste activa	-18	-23
Kasstroom uit investerings-activiteiten	-18	-23
Ontvangsten op verstrekte leningen - beleggingen	0	26
Kasstroom uit financierings-activiteiten	0	26
Mutatie geldmiddelen	1.047	-113

4 Grondslagen van de jaarrekening

Doelstelling

Volgens artikel 3 van de statuten stelt de KNHB zich ten doel de bevordering van de hockeysport in al haar verschijningsvormen en voorts het verrichten van al hetgeen daaruit voortvloeit, daartoe bevorderlijk kan zijn, dan wel daarmee verband houdt. De KNHB tracht dit doel te bereiken door het organiseren, uitschrijven en aanmoedigen van veld- en zaalhockeywedstrijden en tot zoveel mogelijk ontwikkelen van andere initiatieven en activiteiten die de hockeysport kunnen dienen.

Algemene waarderingsgrondslagen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn voor Jaarverslaggeving 640 voor Organisaties zonder winststreven. Vanaf 2012 worden de ontvangen bijdragen uit bestemmingsreserves en – fondsen als baten in de staat van baten en lasten verwerkt omdat dit een beter beeld geeft omtrent het resultaat van de bedrijfsvoering. De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva, alsmede voor de bepaling van het resultaat, is de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde.

Schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient de directie en het bestuur, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Grondslagen van waardering

1. De jaarrekening betreft de rekening van de KNHB van 1 januari t/m 31 december.
2. De materiële vaste activa worden gewaardeerd op aanschafwaarde, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing, met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven. De afschrijvingspercentages luiden:
 - Renovatie tribunes (niet hoofdtribune) 10%;
 - Veld Wagener Stadion 20%;
 - Hockeyattributen 33,3%;
 - Inventaris 20%;
 - Computerapparatuur 33,3%;
 - Auto 33,3%.

3. De voorraden worden gewaardeerd tegen inkoopprijs of lagere marktwaarde.

4. De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk zijn aan de nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. Deze voorzieningen worden zo veel mogelijk bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

5. De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de vereniging.

6. Het vermogen van de KNHB bestaat uit een continuïteitsreserve, bestemmingsreserves en een bestemmingsfonds. Zij zijn allen bedoeld voor aanwending in overeenstemming met de doelstellingen van de KNHB.

6.a. De continuïteitsreserve is bedoeld om zeker te stellen dat de organisatie in de toekomst aan haar doelstellingsverlichtingen kan voldoen en ter afdekking van risico's op korte termijn .

6.b. De bestemmingsreserves zijn door de KNHB afgezonderde delen van het vermogen voor een speciaal doel. Mutaties (toevoegingen dan wel onttrekkingen) in de reserves vinden plaats via de resultaatbestemming. Bestemmingsreserves kunnen door het bestuur worden aangewend voor het benoemde doel van de reserve.

6.c. Het bestemmingsfonds Rabo hockey bonus is een fonds met een door derden bepaalde bestemming. Het vermogen van dit fonds is niet vrij beschikbaar, omdat er een doelstelling voor geldt, die overeenkomstig de wensen van de schenker is bepaald.

Mutaties (toevoegingen dan wel onttrekkingen) in dit fonds vinden plaats via de resultaatbestemming.

7. De KNHB heeft de pensioenregeling voor alle medewerkers ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW) (voorheen PGGM) op basis van een standaard pensioenreglement van het PFZW (middelloonregeling). Richtlijn 271 biedt de mogelijkheid om deze regeling als een toegezegde-bijdrageregeling te verwerken omdat:

- de KNHB is aangesloten bij een bedrijfstakpensioenfonds (PFZW) en tezamen met andere rechtspersonen dezelfde pensioenregeling toepast;
- de KNHB geen verplichting heeft tot het voldoen van aanvullende bijdragen, niet zijnde een verhoging van toekomstige premies als sprake is van een tekort bij PFZW.

De (pre)pensioenregeling van PFZW voldoet aan beide voorwaarden. De regeling mag derhalve onder RJ 271 worden verwerkt als een toegezegde-bijdrageregeling. Dit betekent dat de premienota's van PFZW onder de pensioenlasten zijn verwerkt en het nog niet betaalde deel van de premies onder kortlopende schulden.

8. De kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. De schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

9. Overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld in de toelichting.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

1. Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de netto baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen kosten. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. Winsten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Verliezen worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

De inkomsten en kosten, welke betrekking hebben op het zaalhockeyseizoen eindigend in maart, worden aan het eind van het competitie seizoen verwerkt in de staat van baten en lasten.

2. Toegekende subsidies hebben betrekking op een kalenderjaar en zijn als zodanig verwerkt. De uitgaven hiervan worden toegerekend op basis van de aangegane verplichtingen.

3. Supply sponsoring wordt gewaardeerd tegen de waarde in het economisch verkeer en resultaat neutraal verwerkt in de jaarrekening.

Notatie bedragen

Alle bedragen opgenomen in deze jaarrekening zijn in duizenden euro's, tenzij anders vermeld.

5 Toelichting op de balans per 31 december 2015

[1] Materiële vaste activa

De boekwaarde is als volgt te specificeren:

	Aanschafwaarde		
	tm 2014	2015	tm 2015
Wagener Stadion	1.177	-895	282
Inventaris	292	-110	182
Hockeyattributen	388	-134	254
Computer	700	-447	253
Auto	20	-8	12
	2.577	-1.594	983

	Afschrijvingen		
	tm 2014	2015	tm 2015
Wagener Stadion	1.013	-809	204
Inventaris	274	-99	175
Hockeyattributen	290	-57	233
Computer	660	-428	232
Auto	20	-8	12
	2.257	-1.401	856

	Boekwaarde		
	tm 2014	2015	tm 2015
Wagener Stadion	164	-86	78
Inventaris	18	-11	7
Hockeyattributen	98	-40	58
Computer	40	-19	21
Auto	0	0	0
	320	-156	164

In 2015 zijn de aanwezige activa beoordeeld op aanwezigheid. Met name veel volledig afgeschreven activa zijn niet meer aanwezig. Derhalve zijn zowel de aanschafwaarde als de cumulatieve afschrijvingen gecorrigeerd.

De hoofdtribune van het Wagener Stadion had op 31 december 2014 nog een boekwaarde van 31. Deze tribune gaat gezien de nieuwbouw gesloopt worden in 2016. Eind 2015 is de boekwaarde van deze hoofdtribune afgewaardeerd op 0. Dit betekende een extra afschrijvingslast van 31.

De investering in hockeyattributen betreft aanschaf van balken voor zaalhockey.

[2] Voorraden

De specificatie luidt:

	2015	2014
Voorraad	0	7

Er werd al in 2014 naar gestreefd de voorraad zo gering mogelijk te houden. Eind 2014 waren er nog wat WK-voorraden. In 2015 zijn deze voorraden verder afgebouwd. Ook voor de toekomst geldt dat de voorraden zo gering mogelijk zullen worden gehouden, met het streven naar nihil.

[3] Vorderingen

[3.1] Debiteuren

De specificatie luidt:

	2015	2014
Verenigingen	928	1.264
Sponsors	112	425
Overige vorderingen	51	670
	1.091	2.359
Af: Voorziening	27	77
	1.064	2.282

In 2015 is eind december aan de verenigingen de bijdrage voor contributie gefactureerd. Deze gelden zijn begin januari 2016 geïncasseerd. Voor 2014 betrof dit de bijdrage voor zaalhockey. Deze gelden zijn toen in januari 2015 geïncasseerd.

[3.2] Overige vorderingen

De specificatie luidt:

	2015	2014
Nog te ontvangen rente	43	60
Vooruitbetaalde kosten	304	160
Overige	162	734
	509	954

In de overige vorderingen zitten bijdragen voor afrekening contributies. In 2014 was hierin tevens begrepen een nog te factureren bedrag aan een sponsor voor het WK. Dit bedrag is in 2015 ontvangen.

In de vooruitbetaalde kosten ultimo 2015 zijn kosten opgenomen voor stages in januari en februari en servicecontracten – abonnementen.

[4] Liquide middelen

De specificatie luidt:

	2015	2014
Rekening courant	50	21
Internet spaarrekening	6.735	5.717
	6.785	5.738

Conform afspraak wordt geld alleen aangehouden op spaarrekeningen.

[5] Reserves

[5.1] Algemene reserve 2014

De specificatie luidt:

	2015	2014
Saldo 1 januari	4.063	3.985
Bij: toevoeging uit resultaatbestemming	0	78
Af: naar continuïteitsreserve	2.900	0
Af: naar BR Wagener	750	0
Af: naar BR Transitie	200	0
Af: naar BR Evenementen	150	0
Af: naar Algemene reserve	63	0
	0	4.063

Ter waarborging van de continuïteit worden reserves aangehouden. De reserves zijn deels niet beschikbaar voor activiteiten. De benodigde omvang van deze reserve wordt periodiek opnieuw vastgesteld. In de Algemene Vergadering van 18 juni 2015 is besloten de algemene reserve nader te verdelen in continuïteitsreserve, bestemmingsreserves en algemene reserve.

[5.2] Continuïteitsreserve

	2015	2014
Saldo 1 januari	0	0
Bij: uit algemene reserve 2014	2.900	0
Saldo 31 december	2.900	0

Vanuit trendanalyse, kengetallen, normen en benchmark met andere sportbonden is de continuïteitsreserve in juni 2015 bepaald op 2.900. Herijking vindt iedere 3 jaar plaats.

[5.3] Bestemmingsreserve Wagener

	2015	2014
Saldo 1 januari	0	0
Bij: uit algemene reserve 2014	750	0
Saldo 31 december	750	0

Deze reserve wordt aangewend voor de financiering van de verbouwing van het Wagner Stadion in samenwerking met de gemeente Amsterdam.

[5.4] Bestemmingsreserve Transitie

	2015	2014
Saldo 1 januari	0	0
Bij: uit algemene reserve 2014	200	0
Bij: toevoeging uit resultaatbestemming	200	0
Saldo 31 december	400	0

De Transitiereserve wordt aangewend voor de transitie in de sport inclusief veranderingen in huisvesting.

[5.5] Bestemmingsreserve Evenementen

	2015	2014
Saldo 1 januari	0	0
Bij: uit algemene reserve 2014	150	0
Saldo 31 december	150	0

[5.6] Bestemmingsreserve Zaalhockey

De specificatie luidt:

	2015	2014
Saldo 1 januari	140	150
Aanwending bestemmingsreserve	-5	-10
Saldo 31 december	135	140

Deze reserve is gevormd voor de organisatie van de zaalhockeycompetitie

[5.7] Algemene reserve

	2015	2014
Saldo 1 januari	0	0
Bij: uit algemene reserve 2014	63	0
Bij: toevoeging uit resultaatbestemming	19	0
Saldo 31 december	82	0

[6] Bestemmingsfonds Rabo Hockeybonus

De specificatie luidt:

	2015	2014
Saldo 1 januari	25	16
Toevoeging aan bestemmingsfonds	6	9
Saldo 31 december	31	25

Dit fonds wordt gevormd vanuit een bijdrage van de Rabobank. Uit dit fonds worden onder voorwaarden scorebords verstrekt aan verenigingen. Vanaf 2011 tot en met 2014 zijn ook faciliteiten voor cashless betalen aangeboden aan verenigingen.

[7] Voorzieningen

[7.1] Huurbijdrage Huis van de Sport

De specificatie luidt:

	2015	2014
Saldo 1 januari	12	16
Af: vrijval	4	4
Saldo 31 december	8	12

De voormalige eigenaren van de stichting "Huis van de Sport" hebben zich contractueel verplicht de komende jaren een bijdrage te verstrekken in de huurkosten van de niet-eigenaren van het Huis van de Sport.

[7.2] Jubilea

De specificatie luidt:

	2015	2014
Saldo 1 januari	30	30
Bij: dotatie	15	0
Saldo 31 december	45	30

Op basis van Richtlijn 640 is een voorziening voor toekomstige uitkeringen in van verband met jubilea van personeelsleden opgenomen. Volgens de CAO-sport vinden uitkeringen plaats bij het bereiken van dienstverbanden van 10, 25 en 40 jaar. Voor de bepaling van de hoogte van de voorziening wordt gerekend met het verwachte personeelsverloop.

[8] Schulden op korte termijn

[8.1] Crediteuren

Dit betreffen handelscrediteuren.

[8.2] Overige schulden

De specificatie luidt:

	2015	2014
Vakantiegeld	138	128
Vakantiedagen	144	131
Af te dragen Loonheffing	123	134
Af te dragen Omzetbelasting	43	176
Overige nog te betalen bedragen	1.212	1.271
	1.660	1.840
Vooruitontvangen bedrage inzake:		
Sponsoring	115	167
Opleidingen	238	247
Zaalhockeycompetitie	1.065	1.181
	3.078	3.435

Als vooruitontvangen bedrag voor de zaalhockeycompetitie is opgenomen het saldo tussen de gefactureerde bedragen aan de verenigingen voor deze competitie en de reeds in rekening gebrachte kosten voor deze competitie. De afrekening van zaalhockeycompetitie wordt geregistreerd aan het einde van de competitietermijn.

6 Niet uit de balans blijvende vorderingen en verplichtingen

1. De leaseovereenkomsten voor auto's variëren in looptijd van 2016 tot en met 2019. De leaseverplichting bedraagt:

	2015	2014
- binnen één jaar	73	72
- tussen één en vier jaar	84	84
	119	156

2 De KNHB heeft in 2015 overeenkomsten gesloten met haleigenaren ten behoeve van bondstrainingen en zaalcompetitie. Deze lopen af in 2016.

3 De KNHB heeft in 2007 een 10-jarige huurovereenkomst ad 93 per jaar gesloten voor het bondsbureau in Nieuwegein met de stichting Nationaal Huis van de Sport. De resterende looptijd is derhalve 2 jaar. De huurverplichting bedraagt:

	2015	2014
- binnen één jaar	93	93
- tussen één en vijf jaar	93	186
	186	279

4 De KNHB heeft sponsorovereenkomsten, waarvan de looptijd eindigt tussen 31 augustus 2016 en 30 april 2019.

5 De KNHB ondersteunt de EURO Hockey League. De verplichting voor 2016 is 75.

7 Toelichting op de staat van baten en lasten over 2015

[1] Leden

De specificatie luidt:

	werkelijk 2015	begroting 2015	werkelijk 2014
Contributie en inleggeden	5.797	5.755	5.539
Cursusgelden	435	340	345
Overige	170	100	175
	6.402	6.195	6.059

De contributie is gebaseerd op de opgegeven ledenaantallen door de verenigingen per 31 oktober 2015 van 251.287 (2014: 248.606).

[2] Sponsoring

Dit betreft de bijdragen van de sponsors, zowel in financiële bijdragen als in de levering van goederen en diensten (supply sponsoring).

[3] Subsidie Lotto – NOC*NSF

Dit betreft de subsidie van Lotto, NOC*NSF t.b.v. Leven Lang Sporten, Top 10 en brancheontwikkeling. Voor de opname van de subsidie in de exploitatie is de afrekening opgemaakt. Met eventuele onderbesteding is rekening gehouden bij de subsidiebepaling.

De specificatie van de post luidt:

	2015	2014
Sportparticipatie	728	803
Top 10	1.257	1.283
Brancheontwikkeling	557	676
	2.542	2.762
Overige	120	56
	2.662	2.818

De ingediende Lotto afrekening 2014 is in februari 2016 ongewijzigd vastgesteld door NOC*NSF.

In de subsidieafrekening 2014 was rekening gehouden met een terugbetaling op rubriek 1.3.8 van 9. Dit bedrag zal in 2016 worden terugbetaald aan NOC*NSF en staat verantwoord onder overige schulden.

De detaillering 2015 luidt:

	2015
Leven Lang Sporten	
1.1 Basisbijdrage	241
1.2.1 Sporttechnisch	64
1.2.2 Arbitrage	0
1.2.3 Bestuurlijk	9
1.3.2 VSK bewustwording en communicatie	22
1.3.3 VSK Verenigingen en bestuurders	45
1.3.4 VSK Trainers, coaches, begeleiders	0
1.3.5 VSK Scheidsrechters	74
1.3.6 VSK Tucht	15
1.3.8 VSK Overige activiteiten	20
1.3.9 VSK Programmamedewerkers sportbreed	238
	728
Top 10	
2.1 Maatwerk	1.257
Branche ontwikkeling	
3.1 Algemeen functioneren	557
3.2 Organisatie ontwikkeling	0
	557
Overige uitkeringen NOC*NSF	
4.2 Extra bijdrage Tophockey	100
4.2 Bijdrage Nationaal Hockey Centrum	20
4.9 Compensatie Lotto	0
	120
Totaal	2.662

De bijdrage sporttechnisch (totaal 64k) is gebaseerd op de verstrekte diploma's in 2014. Deze bedroegen voor:

HT2 235 diploma's á € 150 = € 35.250
 HT3 76 diploma's á € 250 = € 19.000
 HT4 27 diploma's á € 350 = € 9.450

In totaal hebben ruim 950 bestuurders deelgenomen aan activiteiten inzake Nationaal Hockey Congres, voorzittersoverleggen en bijeenkomsten voor voorzitters en penningmeesters.

[4] Subsidie van VWS

Dit betreft een projectsubsidie ad 1.125 van het ministerie van VWS ten behoeve van het WK 2014.

De KNHB heeft de verkregen subsidie in 2014 voor de activiteiten volledig besteed. De afrekening van deze subsidie naar VWS heeft plaatsgevonden in 2015. VWS heeft de afrekening in 2015 ongewijzigd vastgesteld.

[5] Evenement WK 2014

Dit betreffen de inkomsten voor de WK 2014 Rabobank Hockey World Cup in 2014 gehouden in Den Haag. In deze inkomsten is een bedrag van 1.300 begrepen van de Gemeente Den Haag. Tevens is hieronder 313 begrepen van NOC*NSF als bijdrage uit het Host Broadcasting Fonds. Beide subsidies zijn in 2015 afgerekend. Zowel de gemeente Den Haag als NOC*NSF hebben de subsidieafrekening inmiddels ongewijzigd vastgesteld.

[6] Ontvangen bijdragen uit bestemmingsreserve en -fondsen

De specificatie luidt:

	werkelijk 2015	werkelijk 2014
Reserve zaalhockey	0	10
Fonds Rabo WK 2014	0	504
Fonds Rabo hockeybonus	41	-9
	41	505

Dit betreffen de bijdragen uit de reserve en fondsen voor de gemaakte kosten uit deze reserve en fondsen. Deze mutaties worden niet begroot.

[7] Zaalhockey

Dit betreffen de inkomsten voor de zaalhockeycompetitie, georganiseerd door de districten.

[8] Overige inkomsten

De specificatie luidt:

	werkelijk 2015	begroting 2015	werkelijk 2014
Rente	48	55	78
Verkoop materiaal	15	0	8
Verhuur Wagener stadion	39	5	0
Bijdrage rolstoelhockey	0	10	12
Overige inkomsten	86	0	113
	188	70	211

Verhuur Wagener stadion is hoger dan begroot daar een nieuw contract is afgesloten met de hockeyclub Amsterdam.

In de overige inkomsten is een bijdrage begrepen van de provincie Limburg voor Funkey-activiteiten.

In 2015 is opgenomen de termijnbetaling voor 2015 ad 57 en de afrondende 10%, te ontvangen bij afronding groot13, in totaliteit derhalve voor 2015 70. In 2014 is opgenomen een termijnbetaling ad 57. De totaal subsidie van de Provincie Limburg bedroeg 127 voor de jaren 2014 en 2015 tezamen. De subsidieafrekening wordt in 2016 ingediend..

[9] Bondskantoor

De specificatie luidt:

	werkelijk 2015	begroting 2015	werkelijk 2014
Personeelskosten	2.898	3.010	2.591
Reis- en verblijfkosten	292	294	295
Automatisering	602	607	652
Afschrijvingen	118	82	132
Overige kosten	615	626	603
	4.525	4.619	4.273

Het bestuur bestaat geheel uit vrijwilligers en ontvangt hiervoor, buiten een vergoeding van gemaakte werkelijke kosten, geen beloning. De beloning van de directie wordt niet nader toegelicht aangezien deze is te herleiden naar één persoon.

De ontwikkeling van het aantal formatieplaatsen luidt:

werkelijk 2015	werkelijk 2014	werkelijk 2012	werkelijk 2011	werkelijk 2010
56,0	53,0	57,0	54,4	49,2

Het aantal medewerkers is eind 2015 gestegen ten opzichte van eind 2014 daar in 2015 drie competitieleiders in dienst zijn genomen in het kader van het professionaliseren van de activiteiten rondom de competitie.

De afschrijvingskosten zijn hoger dan begroot door het vervroegd afschrijven van de resterende boekwaarde van de hoofdtribune in het Wagener stadion ad 31.

[10] Landelijke organisatie

Kosten i.v.m. sponsoractiviteiten, kosten Hockey.nl en PR&Communicatiekosten zijn de voornaamste kostenposten. Door met name de afwikkeling van de "oude hockey.nl" en de opstartkosten van de nieuwe zijn de kosten 397 hoger dan begroot. Sponsoractiviteiten zijn 71 hoger dan begroot. Hier staan echter ook inkomsten tegenover.

[11] Wagener Stadion

Dit betreffen alle onderhoudskosten van en rondom het Wagener Stadion in Amstelveen.

[12] Zaalhockey districten

Hier zijn de kosten voor de zaalhockeycompetitie verantwoord. De afrekening van het competitie seizoen 2014-2015 heeft plaatsgevonden in de cijfers 2015. De afrekening van het seizoen 2015-2016 vindt plaats in 2016.

[13] Veldhockey

Dit betreffen de kosten gemaakt door de districten.

[14] Tophockey

De specificatie van de externe kosten luidt:

	werkelijk 2015	begroting 2015	werkelijk 2014
Dames:			
Ned XI	1.123		1.024
Jong Oranje	82		100
A	93		110
B	107		79
	1.405	1.295	1.313
Heren:			
Ned XI	1.327		996
Jong Oranje	141		140
A	114		98
B	92		92
	1.674	1.435	1.326
Overige kosten	896	990	1.048
	3.975	3.720	3.687

[15] Supply sponsoring

De tegenwaarde hiervan is opgenomen in de sponsorinkomsten.

[16] Evenementen

De kosten voor de organisatie van de WK 2014 resp de Rabobank Hockey World League zijn hieronder opgenomen.

[17] Leven lang sporten

Dit betreffen de kosten voor de KNHB academie, arbitrage, competitie en diverse projecten.

[18] Kosten ten laste van bestemmingsreserves en -fondsen

De specificatie luidt:

	werkelijk 2015	werkelijk 2014
Reserve zaal	5	10
Fonds Rabo WK 2014	0	504
Fonds Rabo hockey bonus	35	-9
	40	505

Overige gegevens

[1] Voorstel resultaatbestemming

Vooruitlopend op het positieve besluit van de Algemene Vergadering wordt voorgesteld het resultaat ad 219 over het boekjaar als volgt te verwerken:

- 200 ten gunste van de bestemmingsreserve Transitie;
- 19 ten gunste van de algemene reserve.

[2] Controleverklaring

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Algemene Ledenvergadering van de Koninklijke Nederlandse Hockey Bond

Verklaring over de jaarrekening 2015

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2015 van de Koninklijke Nederlandse Hockey Bond te Nieuwegein gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit rapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Koninklijke Nederlandse Hockey Bond op 31 december 2015 en van het resultaat over 2015 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 Organisaties zonder winststreven (RJ 640) en de richtlijnen van subsidie gevende instelling.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2015;
2. de staat van baten en lasten over 2015 en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Koninklijke Nederlandse Hockey Bond zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verantwoordelijkheden van het bestuur de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de RJ 640 en rekening houdend met de Richtlijnen Regelingen Sportagenda 2013-2016, subsidiejaar 2015. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Financiële Commissie is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vereniging.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening.

Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vereniging haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de financiële commissie onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten

Andere informatie

Dit rapport omvat, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, andere informatie. De andere informatie bestaat uit:

- het verslag van het bestuur;
- de overige gegevens;
- de bijlage 1 begroting 2016;
- de bijlage 2 toelichting begroting 2016;
- de bijlage 3 verslag van de Financiële Commissie over het boekjaar 2015.

Wij vermelden op basis van de verplichtingen onder de controlestandaarden dat we niets te rapporteren hebben met betrekking tot andere informatie.

Ons oordeel over de jaarrekening omvat niet de andere informatie en we brengen over de andere informatie geen controleoordeel of andere vorm van assurance conclusie tot uitdrukking. In het kader van onze controle van de jaarrekening is het, op basis van de controlestandaarden, onze verantwoordelijkheid om de andere informatie te lezen. Hierbij overwegen wij of een inconsistentie van materieel belang bestaat tussen de andere informatie en de jaarrekening. Hiertoe gebruiken wij de verkregen controle-informatie van de jaarrekeningcontrole en de tijdens de controle getrokken conclusies. Daarnaast gaan wij na of de andere informatie anderszins afwijkingen van materieel belang lijkt te bevatten. Als wij concluderen, gebaseerd op werkzaamheden die wij hebben uitgevoerd, dat deze andere informatie een afwijking van materieel belang bevat, zijn wij verplicht dit feit te rapporteren.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

Utrecht, 2 mei 2016

BDO Audit & Assurance B.V.
namens deze,

w.g.

drs. C.H. van Ooijen RA

Bijlage 1 Begroting 2016

		Werkelijk 2014	Werkelijk 2015	Begroting 2016
BATEN				
Leden [1]		6.059	6.402	6.339
Sponsoring [2]		3.827	4.361	3.908
Subsidie Lotto - NOC*NSF [3]		2.818	2.662	2.374
Subsidie VWS [4]		1.125	0	0
WK2014		13.527	0	0
Ontvangen bijdragen voor bestemmingsreserve en -fondsen		505	41	0
Zaalhockey [5]		1.664	1.834	1.745
Overige inkomsten [6]		211	188	75
Totaal baten		29.736	15.488	14.441
Lasten				
Bondskantoor [7]		4.273	4.525	4.783
Landelijke organisatie [8]		2.162	2.542	1.715
Wagener stadion [9]		82	142	114
Zaalhockey districten [10]		1.575	1.717	1.635
Veldhockey districten [11]		281	230	290
Tophockey [12]		3.687	3.975	3.755
Supply sponsoring [13]		369	242	519
Evenementen [14]		14.671	68	40
Sportparticipatie [15]		2.053	1.787	1.590
Kosten t.l.v. bestemmingsreserves en -fondsen		505	40	0
Totaal lasten		29.658	15.268	14.441
Resultaat		78	220	0
Bestemmingsfonds hockeybonus		0	-6	0
Bestemmingsreserve zaalhockey		0	5	
Sub saldo		78	219	0
Bestemmingsreserve Transitie		0	-200	0
Algemene reserve		-78	-19	0
Saldo		0	0	0

Bijlage 2 Toelichting begroting 2016

Deze begroting 2016 is vastgesteld in de algemene vergadering van 24 november 2015.

1. Leden

Voor 2016 wordt rekening gehouden met een beperkte groei van het ledental. Naast de contributie bestaat deze rubriek uit cursusgelden, inleggelden veldhockey en opbrengsten uit boetes.

2. Sponsoring

De sponsorinkomsten zijn conform de afgesloten sponsor- en supplierovereenkomsten.

3. Subsidie Lotto – NOC*NSF

Conform toezeggingen en verwachtingen is de subsidie t.b.v. Leven lang sporten, Top 10 en branche ontwikkeling opgenomen.

5. Zaalhockey

Deze inkomsten zijn opgebouwd uit de opbrengsten van de zes zaalhockey districten.

6. Overige inkomsten

Deze inkomsten bestaan uit rente, verhuur stadion en verkoop promotiemateriaal.

7. Bondskantoor

Dit betreffen de kosten voor personeel, automatisering, huisvesting en overige.

8. Landelijke kosten

Dit betreffen de kosten voor bestuur, P&R en communicatie, sponsoractiviteiten en hockey.nl.

9. Wagener stadion

Dit betreft het gebruik en onderhoud van het Wagener stadion te Amstelveen.

10. Zaalhockey districten

Het totale bedrag aan kosten van de zes zaalhockey districten.

11. Veldhockey districten

Dit betreffen de kosten van de zes districten m.b.t. activiteiten.

12. Tophockey

Alle kosten voor reis- en verblijf van de speelsters, spelers en begeleiding van de nationale -, districtsselectie-, opleidings- en zaalhockeyteams. Ook zijn opgenomen de kosten voor prijzengeld en vergoeding voor portretrechten.

13. Supply sponsoring

Dit betreft de sponsoring in de vorm van dienstverlening t.g.v. de KNHB.

14. Evenementen

Rekening gehouden met interlands en dergelijke.

15. Sportparticipatie

Binnen deze rubriek zijn de kosten begrepen voor arbitrage, KNHB academie, jeugdhockey, doelgroepen, competitie en diverse projecten.

Bijlage 3 Verslag van de Financiële Commissie over het boekjaar 2015

De Financiële Commissie bestond voor het jaar 2015 uit Stan Beelen, Coraline Bronsky, Geeske de Graeff en Harmen Ettema. Henk Westerlaken is in de ledenvergadering van 18 juni 2015 teruggetreden als voorzitter van de commissie en opgevolgd door Harmen Ettema. De Financiële Commissie komt per verenigingsjaar minimaal tweemaal bijeen met de penningmeester van de KNHB [Bas Maassen], de manager Financiën [Karin van Willigen] en de Algemeen Directeur [Erik Gerritsen].

Met betrekking tot het boekjaar 2015 zijn onder meer de volgende onderwerpen expliciet aan de orde geweest in deze bijeenkomsten:

- begroting 2015 ter voorbereiding op de AV in juni 2014;
- financiële afwikkeling van het WK 2014;
- stand van zaken ten aanzien van sponsorcontracten en de bijbehorende risico's;
- de gewenste omvang van het eigen vermogen van de KNHB in relatie tot de exploitatierisico's en de vorming van reserves;
- de nadere invulling van de plannen van het bestuur met betrekking tot het Wagener Stadion zoals afgesproken tijdens de AV;
- bijzondere onderwerpen als: fiscale zaken (btw en loonheffing), verbeterd beheer van aangelegane verplichtingen, contracten en van uitgaven via creditcards;
- bespreking van de concept-jaarrekening 2015 en het accountantsverslag in het bijzijn van de accountant
- de statutenwijziging inzake de samenstelling van de financiële commissie (AV november 2015)

Interne beheersing en adviesrol

De opvolging door de organisatie van de aandachtspunten voor de interne beheersing zoals gedaan in het accountantsverslag zijn besproken met het bestuur en de organisatie. De Financiële Commissie kan zich vinden in de respons hierop van het management. Naast de opmerkingen van de accountant is in de bijeenkomsten aandacht besteed aan advisering van de penningmeester en de organisatie inzake de interne beheersing. Wij zien nog steeds een positieve ontwikkeling van de kwaliteit van de financiële organisatie.

Vorming van bestemmingsreserves

In de ALV van juni 2015 heeft het bestuur voorstellen toegelicht voor het vormen van een continuïteitsreserve en enkele bestemmingsreserves. Deze voorstellen zijn in de jaarrekening 2015 verwerkt. Bij de vaststelling van de jaarrekening zal het bestuur vanaf het jaar 2015 voorstellen (kunnen) doen voor het doteren en onttrekken van gelden aan en van deze bestemmingsreserves. Tevens zal de aanwending van de bestemmingsreserves in de jaarrekening zichtbaar worden gemaakt. De Financiële Commissie is van mening dat hiermee de transparantie in de dialoog tussen bestuur en AV verbeterd wordt.

Advies aan de Algemene Vergadering

De Financiële Commissie spreekt op basis van haar werkzaamheden haar tevredenheid uit over de door de KNHB en haar bureau gevoerde financiële beleid; speciale dank daarvoor verdienen de manager Financiën en haar medewerkers. Wij stellen de Algemene Vergadering dan ook voor om het bestuur, in het bijzonder de penningmeester, en de directie decharge te verlenen over het in 2015 gevoerde financiële beleid.

Namens de Financiële Commissie
H.C.J. Ettema, voorzitter